

מסורת הש"ס

(א) מוט יג, (ב) וְיָלַם מֶשֶׁשׁ
(אחלָה), (ג) בַּיּוֹמֹת כֵּן
(אחלָה פֶּקֶד, (ד) סוֹטֶה
מִדֵּי (עֲשֵׂה), (ה) וַיִּלְקוּט אֶחָד
הָיָה יוֹם דְּמוֹת יוֹם מִן
וְיָרֵם תּוֹמֹת בְּחִנּוּת מִן
דִּיָּה סוֹטֶה נִמְי, וּבְרִשְׁתִּיא כֵּן,
(בְּנִמְיָיָקוֹ), וְעִשְׂתִּיה מוֹדִים
נִשְׁתִּיא אֶל הַלְּמֹנֹת אֶשֶׁל דְּמִן
כֵּן עֵל אֶשְׁתִּי לִקּוֹק דְּכִן
וְכֵן אֶסְתִּיה מוֹדִים, וְכִיָּה תּוֹמֹת
יִנּוּת, יִצִּי דִיָּה הַקּוֹק,
(עֲשֵׂה), (א) מִיָּה פֶּקֶד אֶחָד
כֹּחַסְתִּיה דְּקִדְּשׁוּן יִדִּי
יִנּוּת, (ח) (בְּנִמְיָיָקוֹ)
וְכֵן סְפִלְתִּיה, (ט) (בְּנִמְיָיָקוֹ)
(וְכֵן), (י) (בְּנִמְיָיָקוֹ) לִחָא "גִּלְגִּל"
וְעִשְׂתִּיה מוֹדִים, (כ) בַּיּוֹמֹת
עֲשֵׂה, (ל) וַיִּשְׁן בְּרִשְׁתִּיה כֹּחַסִים
פִּיָּה מוֹדִים דְּרִשְׁתִּיה אֶחָד (בְּנִמְיָיָקוֹ)
(וְכֵן) (בְּנִמְיָיָקוֹ) אֶחָד
סוֹטֶה, כֵּן, אֶחָד, יוֹם דְּמוֹת יוֹם
(דְּנִמְיָיָקוֹ), (יט) (א) וְעִשְׂתִּיה
מִדֵּי מִדֵּי מִדֵּי

תורה אור השלם

1. אלמנה וגרושה וְהִלֵּל
הָיָה אֵת אֵלֶּה לֵּךְ יָמֶיךָ בְּאֵם
בְּתוּלָה עִמָּוִם יָקוּחַ אִשָּׁה
וְיָקָרָה כֹּה כִּי
2. וְלֹא יִחַלֵּל וְיִשְׁכַּב עִמָּוִם בִּי
אֵין יְמֵי מִקְדָּשׁ: וְיָקָרָה כֹּה טו
3. לֹא יִכַּל עֵקֶל הָרֶאשׁוֹן
אִשְׁרֵי שִׁלְחָן לִפְנֵי מִלְחָמָה
לְהוֹת לוֹ לְאִשֶּׁת אֹרְחֵי אֵם
הַמִּסְמָנָה בִּי תוֹעֵבָה הִוא לִפְנֵי
4. וְלֹא תַחֲסִיט אֶת הָאֶרֶץ
אִשְׁרֵי יְיָ אֱלֹהֶיךָ נִתֵּן לָךְ
נִחְלָה: דְּבִירִים כִּי ד
4. וְכֵן הָיָה בְּנֵשִׁים יָמֶיךָ
יָדַע מִשְׁכַּב וְכִי הָיִיתָ לְכֹס:
בְּמִדְבָּר לֹא יֵה
5. וְהִלֵּל וְגָדֵל וְגִדְּשָׁה לֵךְ יָמֶיךָ:
אֲלֻמָּה לְנִשִּׁים בִּי אֵם בְּתוּלָה
מִזְרֵה בִּית יִשְׂרָאֵל וְהִלֵּל
אִשְׁרֵי תִהְיֶה אֲלֻמָּה מִכֹּחַ
רִקְדָּה: וְיִקְדָּה מִדָּה כִּי

גליון הש"ס

גמ' קידש ולא בעל שאני
לוקה. עין יצמות דף י ע"ב
מוס' ד"ה החולץ: שם במה
הצד מהאי דינא. ע"י יצמות
דנ"ב ע"א מד"ה ואי לאו:
שם גיורת פחותה מבת ג'.
ע' סנהדרין ד' סח ע"ב
מד"ה קטן:

מוסף רע"י

הובא בסוף המסכת.

תום' ר"י חזקן

אלמנה וגרושה. בל על אשה
אלמנה שהיו גרושה גם כן.
שני שיהיו משום אלמנה.
ומשום גרושה. על זה. דראי
שני שמות קדמתי הוא אלמנה
וגרושה. מזה על אלמנה
לוקח משום לא יקח ומשום
לא תחלל, וכן בגרושה. אל
את. ש' לאו חזק. חזק הוא
לאו גרושה. חזק חזק דרבנן
הוא. שתי משום לא יקח
ואל ומשום לא תחלל. חזק
מרבנן הוא. קשיא הוא.
קדש לוקח. מ'רש' קדש כהן
גדול או הדיוט אחת מן
הספלות האמורות בהן לא
יקח. דלא יקח משמע לא
יקדש. בעל. אף בלא קדושין
לוקח משום לא תחלל. קדש
ובעל לוקח*. מ'רש' שתי
אחת מחלל לא יקח ואחת
משום לא תחלל. אינו לוקח
אפילו משום לא יקח. ומזה
אביי. אף דרמחיי מלקות
קדושין באיסור כהונה תחת

הוא דכל לאו באפי נפשיה הוא להיות לו לאשה, וכיון דקחא ע"ג דבאיסור כהונה בעי תרתיה בכל זה ר"ש אחר פירושו שפי משנשאת לאחר דבעל ולא קדש יוכל לשוב לקחתה כתיב. ודעת משום לא יחלל אלא כ"ג באלכ

עשרה יוחסין פרק רביעי קידושיין

וְזוֹנֵה מַשׁוּי לֵאמֹר לְלָקוֹת כֶּהֱן הָבָא עֲלֵיהָ עוֹד מִשּׁוּם זִוְנָה שֶׁהָרִי נִבְעָלָה בְּעֵינָיו וְזוֹת מִתְּאֵסֵר הוּא: חֲלָלָה לֹא מַשׁוּי לֵאמֹר וְאִין כֶּהֱן שֶׁנִּי הָבָא עֲלֵיהָ לְבִלְקוֹת מִשּׁוּם חֲלָלָה: הוּא אוֹר כֶּהֱן אַחֲרֵי עֲשֵׂאתָ חֲלָלָה שֶׁהָרִי אִסְרָהּ לוֹ מִשּׁוּם זִוְנָה שֶׁבָּא עָלָהּ חֲלָלָה בְּכוֹנֵה: כִּי בְּחֲלָלָתָהּ כִּי וְהִיא לִכְלֹחַ הַדִּיּוֹת בְּדִרְוֶשָׁה וְחֲלָלָה דְּהָא מִיגְמַר

גמירי מהדדי מה כאן זרעו חולין אף להלן זרעו חולין הלכך ככהן הדיוט נמי איכא לא יחלל: לא יקח. משום קידושין וביצירה שלאחר קידושין הוא דקאמר לוקה שמים: משום לא יחלל. שחילל ומה: וילקי נמי. משום חילול זרעו: בשלא גמר ביצור. דליכא חילול זרע אבל היא נתחללה דהערה דכתנן ביצירות (דף עג:) אחד המערה ואחד הגומר קה ולא חילק בין ציה לביצה: אלמנה וגרושה. בא על אלמנה שהיא גרושה: משום שני משום. משום אלמנה ומשום גרושה: שני שמות על זה כו'. ודאי שני שמות דקמני גרושה ואלמנה קאמר ומיהו על כל אחת לוקה שמים משום לא יקח ומשום לא יחלל: אלא על אחת. על שם גרושה הוא חייב על כל חיצים התלוים בה אבל על חלוצה לא דלחצה לאו דאורייתא אלא דרבנן: קייס. כ"ג סה כהן הדיוט אחת מן הפסולות האמורות בענין לא יקח. קידושין משמע שהן הקונים אותה: בעל לוקה. בעל אחר קידושין לוקה שמים לא בעל אינו לוקה אפי' אחת: ומורה אביי. אע"ג דמחייב מלקות קידושין באיסור כהונה הכא הוה דכל חד וחד לאו באפי' נפשיה ולא מלה הכמוז וזה כזה פירוש אלא ישראל המחזיר גרושתו משנשאת לאחר ונתארמלה או נתגרשה אע"ג דכתיב לא יוכל לשבץ לקחתה דייקנו ואהיה

שכן יצירתו בעברית
בתו פסולה מה לא
וחזר הדין לא ראי
אף אני אביא את ה
שבחן שכן יש בהמה
אלא אימא מצרי רר
בקהל חלל יוכיח ו
שאינן ברוב קהל ^{טו}
ובתו פסולה מה לר
גר נמי פוסל בביאת
יעקב אומר ^{גר}: ^{טז} תנני
שנים ויום אחד כשר
פינחס היה עמהם ^{יז}
דרשו ^א אלמנה וגרוש
ישראל רבי יהודה ב
סבר מזורע ואפילו מ
בן יוחי סבר מי ש
שלא יקדשה מודה הוא דלית לוקה
עד שיצטלל דכדיא מלה רחמנא
קידושין צביה: לקחם לסיים לו
לא. ^א כיוון דקדשה הוא קידושין להיות
לו לאשה אשום על ציהא קאמר: ומודה
רבא. ^א אע"ג דבעי צביאור הכונה
ממנו דוקא ציהא אמר קידושין הוא
דבעי דלקידושין לחודייהא לא לקי: אבל
בעל ולא קידש. מודה הוא שהבעילה
אינה תלויה בקידושין דלא יחלל אמר
רחמנא והרי חילל: ושניהם מודים
במחזור גרושאו. ^א אע"פ שלדברי שניהם
היה בפסולה זו לוקה על ציהא בלא
קידושין מודים הם בישראל המחזיר
גרושאו משינשאת שאם בעל ולא קידש
שאינו לוקה: ה"ג דרך ליקוחין אסרה
סורה. על הציהא לא פרט לאו אלא
על ידי ליקוחין דלא יוכל לשבז לקחתה
כמי: כמו פסולה. כדאמרן לעיל
(דף ע"ג.) מקיש זרעו לו מה הוא מחלל
זרעו כמו מחלל זרעו: יצירה. ^א צביה
ציהא צעצירה. בלתימה זו לפיכך בת הטולדה מהן פסולה לכהונה
חלל יוכיח. שנשא ישראלית שאין ציהא צעצירה: שאין צרוב הקהל
אף אני אביא גר שאינו צרוב קהל. שזה מטפה פסולה: מצרי
צעצירה ובתו פסולה דהא שניה היא ורחמנא אמר ^{טז} דור שלישי:
אינו צרוב קהל שזה מטפה פסולה: פוסלין צביאון. את אשה מן הכהונה
כיון מאמר בגר שאינו פוסל צביאון: מהאי דינא. מה חלל שזה מטפה
מחלוקת דבר. ל"י בת גר זכר פסולה ואפי' נשא ישראלית. ל"י אליעזר
אפי' גר שנשא גיורת בתו כשרה ומיהו הורחמה ולידתה צקדושה צעצירה
בגיורתה דמפיק לה מחלל זונה: והרי פינחס היה צניינס. צין הוצאצא
הקדשו וזרע היינו מן האב לאפוקי בת גר זכר: מהאי זרע. אפי' זרע כהן
בצקדושה מי שזרעו בתוליו בישראל. שזממו וגמרו בתוליה משפחה לכפר
ואילך אינו מחזירין אבל קודם שלש כל שעה הם מחזירין וזומחים וצאינס והכח

אלה תלה זה חזו, בלא ישראל המחזיר גירושנו משנשאת לאחר, כתיב אל יוכל לשבך לקחתה
נור קדושינו, ליתות לך לאשה הינו ביהא, אלמא תלה חרומנו קדושינו בכיהא, ומודר רבא. אף
יאה אתר קדושינו, ה"מ דלא לקי אקדושינו לחודיהו אבל אביאה בלא קדושינו לקי. ונמשך
לאל אפילו אכון הדיוט אף, ושיניה מרומ. בין אביי בן ברב באיסור מחזיר גירושנו
ושאינו חלק. דלא לקוחן אסור תורה. לכומר לב הביאה אל פרס לא אלא ע"ל לקוחן לאל
מפני ד"ל למפ"ש בחרושה פ"ז (ה"ל וביב) וסבילתה ביקסא א"ב וביקס"ב דאניו לקי
מפני שיהי כשרה כלתו בנות וטעיה ופסלה לנהונה, ממנה כן הדיוט אם עבל

מ"ז דרך ליקוחין אם
לשוב לקחתה כתיב
לפי דמהאי קרא דהויה מ
גרשתו והשתא הויה מפיו

לא משוי לה חזר
לה אמר רב יהודה
לוקה שתיים אחת
משום ²לא יחלל
יחלל זרעו בשלא
א ⁶אלמנה וגרושה
מאי לאו שני שמות
על זה ושני שמות
טיפא גרושה וחלוצה
אחת ה"ק אינו חייב
שני שמות וחלוצה
אין לי אלא גרושה
ומר ואשה במדרבנן
אמר אביי קידש
ש לוקה משום לא
לא יחלל רבא ¹⁷אמר
אינו לוקה משום
יחלל מה טעם לא
ומודה אביי במחזיר
ולא בעל שאינו
לאשה אמר רחמנא

ז' בכהן גדול באלמנה
ו' אמר רחמנא וחה
בעל ולא קידש שא
ממר בת גר זכר כבת
לל זכר והדין נותן
מטפה פסולה אינו
כהן גדול באלמנה
ז' גדול באלמנה שמי
כראי זה הצד השני
שאינו ברוב הקהל
צד עבירה לא תי
שון יוכיח מה למצור
ר' הדין לא ראי זה
מו פסולה אף אני א
ד' השוה שבהן שכן
ומייתי לה * במה ה
רבי שמעון בן יוחי א
לכהונה שנאמר 'וכ
נגז' החיו לכם לעבדי
לא יקחו להם לזע
ר' עד דאית כל זרע
ת זרע רבי יוסי סבר
יעו בתוליה בישראל

ר' אצל עוזד כוכבים צעור
 יהודה יצירה צעירה תחנה
 שחולקין משאר קהל שז
 ראשון ששאל מזרח ראש
 יעקב צדוק קהל. פה יצירה
 דמנהל לעיל יצירה (נד)
 שרה פוסל גר שאל מזרח
 אי איכא דא אחד ישראל משה
 יר' שמעון אפי' גיורת עזמ
 תלחמה מדין שואמר להם
 כגון מן האם גר ששאל ישה
 ישראל דהיינו כשעשית בה
 ירש לקרא בחולות מזרח בית

אחת מהאסורות לוקה אף משום לא
אלא לא יבא שלוקה עליהם אם בא
לוקה, כ"ג שתיים כדלעיל והדיוט אב
רבה, וא"פ זה הלאו דלא יחלל אינו
גרושה והן פתח חוללה זונה שהזכיר למע
לפרש טעם האיסור שלא יחלל זרעו
לוקה שהרי לא אסרה לו אלא בזאת
*נראה מזה דהיה גורס בדברי רבא ק

שיין עת.

תורה. פי' ללא יוכל צעלה הראשון
בקונט' ול"ג דרך הויה אסרה תורה
לעיל דבעי ציאה להחייב המחזיר
ונה שאין חייב במחזיר גרושמו אלא
ז"כ קידש ושמן י"ל דנוכל לגרוס דרש
הויה אסרה תורה לפי דלעיל דריש
הויה מלאכה דמשמע דרך של אישות
היינו ציאה והכא דריש דמהיות דמשמע
הויה שהן קידושין: ורבי יהודה גר
במי פוס' בביתא ומיית' דה במה הצד.
דחלל ומצרי ראשון וא"ת לר' יוסי אמאי
מכשיר במתני' בת גר הוה לן למיפסל
במה אלא שבהן דחלל ומצרי כמו רבי
הודה וז"ל דקסבר רבי יוסי אין זו רצד
השואה מליצף מנייהו פסול לבת גר
שהרי בת חלל אינה פסולה לקהל
שראל ובת מצרי ראשון פסולה לבא
בקהל ולא שייך למימר הלא השואה שבהן
שאינן ברוב הקהל ובתו פסולה כיון
שאינן פסול בנות שוא ועוד דוחק הוא
לומר ולפרש שאינן ברוב קהל היינו
שבהאחד מהם יש ר' עזריה ובאחרת
הוא פסול לבא בקהל דאין סברא
לומר כן דהא אינו שוין:

במה הצד בחאי דינא. קשיא לרי"ד דהא לא שייך פסול ביאה גבי מצרי אלא בשנשא בת ישראל דאי במצרים כבר היא פסולה ואיכא למיפטר מה להלך השוה שבהן שכן יש בהן ד' עבירה דלעיל כו' ^א: ת"י הא

ואם בעל ולא קידש שלוקה
הוא חילל ויטעוהו מורים
לוקה דרך ליקוחין אסרה
לל: תניא רבי יהודה אומר
חלל שבא ממטה כשרה
זן שבתו פסולה מה לחלל
בית שאין יצירתו בעבירה
ביאתו בעבירה חלל יוכיח
שבהן שאינן ברוב הקהל
תו פסולה מה להצד השוה
כהן גדול באלמנה יוכיח
אישון שכן אינו ראוי לבא
ראי זה הצד השוה שבהן
את הגר שאינו ברוב קהל
סלים בביאתם ורבי יהודה
מהאי דינא: ר' אליעזר בן
ר' גיורת פחותה מבת שלש
מטף בנשים החיו לכם והלא
לשפחות וכולן מקרא אחד
כי אם בתולות מזרע בית
שראל רבי אליעזר בן יעקב
שנזרעו בישראל רבי שמעון
זמר ליה רב נחמן לרבא
האי

כוכבים אין עיזבור באיסור: שכן
גר שנטא ישראליט שציאמו בהיתר:
ייתמו בעצירה זה ביאתו בעצירה:
שירה אין יאירמו בעצירה ולא ביאתו
באין חן אינו ראוי לצא בקהל וגר
נאמן ט' שנים ויום יא' גר עמוי ומואצי
ולא לנ"ש כו': רש"א כו'. גר ארבע
מיהו גר וגזירת בתו פסולה. ולר' יוסי
כשגר ובלבד שלא תהא ראויה לביאה
קראתה: כל וצ. כלומר כל עיקר
מ' מי שנטרעו בישראל. שמהא הורמה
וגמרו בתוליה לביאה שאם תבעל מכאן
לא בתוליה שלה היא מורע גידולי יהודי:
האי

ואם קדש ובעל לוקה ששים, והה"י לממורת נתינת
 אות מהן בלא קדושין. ורובא אמר קדש ובעל בין
 קדש אינו לוקה לא ש"כ ולא הדיוט כלל. מה טעם
 בעלויא מאלמנה שבה נתייחד והלא שהוה מ
 ירשת כהן הדיוט, לא ליחד להם לאו על הביאה מ
 הלקות על לאו זה שאינו אלא פירוש טעם על
 הבעל הזהירי שחילל וגם בה נתן טעם חלול
 ובעל לוקה ונ"י פרש"י דלוקה ששים (ד"ו). **ככת'

עין משפט
נר מצוה

קא מ' פ'יו מהל' ג'סור
ג'אלה ד' סמג ל'און
קבב:
קב ג' מ' ש' סלג' י' סמג
ש' טו'ש'ע' אר'ע' ס' י'
ס'ע' א':
קג ג' מ' ש' סלג' ג' ופס'י'
הלג' ג':
ד מ' פ'רא מ'הלס'
ג'ורוש' סלג' י' סמג
ל'און פג:
פה מ' פ'יו מהל'
א'סור ג'אלה ג'ל' ג'
א'סור הלג' ג':
פו מ' פ'רא מהל' ג'ורוש'
הלג' ג' סמג ל'און פג:
פז מ' פ'רא מ'הלס'
ג'אלה ג' סמג ל'און
קב' טו'ש'ע' אר'ע' ס'מון'
ס'ע' ח':

מוסף תוספות

- א. כדמשמע בפ"ק דיבמות (יג:) ולעיל בסוף פרק האומר (סח.). תוס' טו"ן. ב. ואע"ג דלגבי פסול בתו לא שייך למיפרך הכי היינו משום דמיייר במצרי ראשון שבעל מצרית ראשונה דאין ביאתו בעברה ובלא בעירה היא נפסלת. וכו' וי"ל וכו'. תר"פ.

ו' ר"י חזקן (המש)

עליו קרושין א"צ"ש שוה אמן
כל יום ומוחרו מנוס ופסלה
לכתובתו אני יורק מי כל
תבארה האהודה, וכתב כ"ג
בנרשח חללה וזנע ענן
ויוש אחר וזנע ענן
לשונות. כן נראה מן ההלכה
כל שכן שזכר וזכר
משום לא יחלל מפרש ואומר
כ"ג באלמנה. אמר כי ר' יהודה
אמר כי כ"ג באלמנה וכו'
כ"ג אלמנה ודלק. וכן משום
"לחלל ולילק" אני משום
לא יחלל וזנע, כלומר מאי
נקט אלמנה אפילו בנרשח
כל שכן למימר לזנע שתיים
אין קצת ומשום חלול וזנע,
ומשום לא ינקט אלמנה וכו'
גורשה ששם גורשה שלא
גמר ביאתה, אבל לעולם אם
גמר ביאתה וזנע חלל וזנע
ואף בנרשח ביהוק שתיים.
ואותביה רבא מהא מותני
דאלו קן הלקושן שיער רבא
דאלו יחלל יחלל יחלל וכו'
כל אלמנה שהיא חללה
ותחללה בביתא דהוה דהוה
באלמנה, ואותביה נמא דהוה
אלמנה גורשה לזנע ששום
משום ששמות לא איני
שמות וכו', כלומר אין
התפתחות לאיסורן אלא כשם
לזנע משום אלמנה כי

לוקה משום גרושה, אבל
ישראל משום אלמנה וזני
לוקה ומשום גרושה אינו
לוקה אלא אחת. ומשני אל
שני שמתו אחת אלמנה וזני
שמות משום גרושה ומכל
כל השווה אחת. ומזהב
גרושה"ל וחולדה דלן. נמצא
אלא אחת. ומשני זכר, נמצא
זכר רבא דאמר רב דאמר רב
ז"ל באלמנה דאבי רבא שמים
באלמנה דקא אה. ודעת
שנים חג"י דאפילו גרושה
הוא אם אמו ביחוד. וזכר
דאמר פלוגתא דאבי רבא ורב
שייבא בכהן כח מילתא, ומגד
עמה פלוגתא אחריית. אמר
אבי רבא לוקה, לדרוש שמים
כ"ל אלמנה ואי חלוצה גרושה
לוקה [משום] אל יקה, בעל
אפי' שאל אדק לוקה שמים
אלא חילול שם ה' לזכר שמים
לעיל אל דא חילול דא חלוצה
אל כלל איסורא כחונה, דהבן
אפילו כחן דהריות אם בא על
ישראל אדק לוקה כחן דא חלוצה
אלא באלמנה או דהריות גרושה
אמר, כלומר או טעם לכל דברי
הזכר עלה ביהוה ואפי' שאל
לשם ה' ביהוה אדק לוקה
אמר. אבל אלמנה ואי בעל
אדק לוקה חזקתה, אבל אלמנה
וגרושה זכר אל חזקתה.